

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/243/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112240568
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8112240568.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu O., A.o., O. XX, K., T. XX XXX XXX, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO 36 864 421, proti žalovanej A. P. - M. A. SR, J. G. XX, K., v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu v Prešove č.k. 9C/417/2012-61 zo dňa 25.5.2015, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu v Prešove č.k. 9C/417/2012-72 zo dňa 10.7.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok.

Potvrdzuje uznesenie.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu a náhradu trov konania žalovanej nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil:

Súd prvého stupňa pripomína, že v súvislosti so vstupom do Európskej únie, Slovenská republika svoj záväzok voči Európskej únii poskytnúť spotrebiteľovi zvýšenú ochranu vzhľadom na jeho postavenie v spotrebiteľských vzťahoch si plní prostredníctvom viacerých zákonov, medzi inými Občianskym zákonníkom, kde v §-e 53 ods. 5 zakotvuje, že neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné, ale aj Zákonom o rozhodcovskom konaní, v ktorom ukladá exekučnému súdu aj v každom štádiu exekučného konania skúmať, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom a po zistení, že rozhodcovský rozsudok takéto nedostatky má, exekúciu zastaví.

Exekučný súd bol povinný dôsledne skúmať či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie a to v každom štádiu vedenia exekúcie (na návrh účastníka konania alebo; aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesné zareagovať. Okrem iného je povinný skúmať, či podklad na základe ktorého súdny exekútor žiada o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, je spôsobilým exekučným titulom v zmysle ustanoveniu § 41 Exekučného poriadku. Keďže exekučným titulom v danej veci je rozhodcovské rozhodnutie, je nevyhnutné okrem ustanovení Exekučného poriadku vychádzať aj z ustanovení zákona č. 244/2002 z. Z. o rozhodcovskom konaní.

Súd má povinnosť predovšetkým pred udelením poverenia súdnemu exekútorovi skúmať, či sú naplnené formálne a materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie. Musí byť zrejme, že nárok, ktorého vymoženia sa oprávnený domáha, nie je objektívne nemožný, neodporuje zákonu, neobchádza ho, ani nie je v rozpore s dobrými mravmi. Preto súd nemôže vychádzať len z obsahu predloženého rozhodcovského rozsudku. Súd je oprávnený vyžiadať si od účastníkov konania alebo od tretích osôb predloženie listín, príp. aj celého spisového materiálu konania, ktoré sú podľa posúdenia súdu relevantné a nevyhnutné z hľadiska jeho rozhodovania. Exekučný súd v danej veci dospel k záveru, že pre posúdenie exekučného titulu je potrebné predložiť aj iné materiály, ktoré obsahuje spis o konaní v rámci ktorého bol exekučný titul vydaný.

Podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len ZoRK), rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva zaväzuje aj právnych nástupcov strán, ak to zmluvné strany v rozhodcovskej zmluve nevyklúčia.

Podľa § 4 ods. 1 až 3 ZoRK, rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. Nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom najneskôr do začatia konania o veci samej v rozhodcovskom konaní o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

Podľa prílohy bodu 1. písm. q) smernice 93/13/ES patria medzi nekalé podmienky (v zmysle 51. 3 bodu 1. a 2. smernice) aj podmienky, ktorých zmyslom alebo účinkom je neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane. Uvedená smernica bola prebratá do nášho právneho poriadku zákonom č. 150/2004, ktorým bol novelizovaný Občiansky zákonník. Na základe zásady nepriameho účinku je táto smernica záväzná aj pre Slovenskú republiku a treba ju používať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam vnútroštátneho právneho poriadku, ktoré upravujú spotrebiteľské právne vzťahy.

Podľa názoru Ústavného súdu SR vyslovenom v uznesení zo dňa 3. marca 2011, č. k. IV. US 60/2011-13, vnútroštátny súd môže ex offo preskúmať nekalú povahu rozhodcovskej doložky v prípade právoplatného rozhodcovského rozsudku vydaného bez účasti spotrebiteľa v takom rozsahu, v akom mu to umožňujú vnútroštátne procesné pravidlá v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. V takomto prípade prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný.

Najvyšší súd SR v uznesení zo dňa 18. januára 2012, sp. zn. 6 Cdo 143/2011 konštatoval, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný.

Aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je

exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. K uvedeným záverom dospel Najvyšší súd SR v uznesení z 21. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012.

Exekučný súd v zmysle vyššie uvedených kritérií, uvedomujúc si, že výkon rozhodnutia je integrálnou súčasťou práva na súdnu ochranu, vzhľadom na zložitú vec, význam konania pre oprávneného a povinného, časovú náročnosť posúdenia exekučného titulu a jeho súladu s vnútroštátnym právnym poriadkom a predpismi EÚ, preskúmal predložený rozhodcovský rozsudok a žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietol v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, nakoľko dospel k záveru, že zmluva, na podklade ktorej bol rozhodcovský rozsudok vydaný, nezakladá právomoc rozhodcovského súdu na prejedanie sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, čo zároveň znamená, že neexistuje vykonateľné rozhodnutie, na základe ktorého by sa mohla viesť exekúcia. V uvedenej veci bol preto plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či bola platne uzavretá rozhodcovská zmluva. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k zrušeniu tohto rozhodnutia. Skúmanie vykonateľnosti rozhodcovského súdu si vyžaduje osobitnú právnu úvahu najmä s ohľadom na to, že sa týka právnych vzťahov podliehajúcich režimu spotrebiteľských zmlúv. Dĺžka exekučného konania od doručenia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia do vydania rozhodnutia, ktorým sa žiadosť o udelenie poverenia zamietla, vzhľadom na tú skutočnosť, že bolo potrebné posúdiť zákonnosť vedenej exekúcie (vyžadujúca osobitnú právnu úvahu), nie je takej povahy, aby bolo možné v danej veci vysloviť porušenie práva navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Vzhľadom k tomu, že teda súd nemal za preukázaný nesprávny úradný postup (existenciu prieťahov v konaní) ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

Ďalej je nutné zdôrazniť, že vo vyššie uvedenej exekučnej veci exekučný súd nebol viazaný zákonnou pätnásťdňovou lehotou na rozhodnutie o podanej žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a súčasne obdobie do rozhodnutia exekučného súdu bolo potrebné na preskúmanie formálnej a materiálnej vykonateľnosti navrhovateľom predloženého exekučného titulu; súd podotýka, že vzhľadom na množstvo exekučných konaní, ktoré navrhovateľ iniciuje pred okresným súdom, je ústavne akceptovateľná aj relatívne dlhšia lehota nevyhnutne potrebná na vykonanie tejto činnosti (pozri napríklad uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS/606/2012 zo dňa 14.12.2012 alebo sp. zn. II.ÚS/245/2013 zo dňa 25.04.2013).

Súdna prax sa ustálila na závere, že lehota pätnásť dní od doručenia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie neplatí, ak exekučný súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom a musí rozhodnúť o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (pozri napríklad uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS/605/2012 zo dňa 14.12.2012 -Nemožno spochybníť, že okresný súd v danej veci nerozhodol v lehote ustanovenej Exekučným poriadkom, tak ako na to poukazuje sťažovateľka. Okresný súd však nebol touto lehotou viazaný. V zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku lehota 15 dní od doručenia žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie neplatí, ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom a musí rozhodnúť o zamietnutí žiadosti o vykonanie exekúcie.).

Exekučný poriadok rozhodcovský rozsudok za exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. dl označuje iba od 01. 06. 2011, napriek tomu treba rozhodcovský rozsudok za exekučný titul považovať podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku aj pred účinnosťou novely Exekučného poriadku uskutočnenej zákonom č. 102/2011 Z. z. z dôvodu, že vložením slov „rozhodcovských súdov a" do § 41 ods. 2 písm. dl sa podľa dôvodovej správy k tejto novele odstraňuje len rozporný výklad § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku, či pod vykonateľnými rozhodnutiami rozhodcovských komisií azmierov nimi schválených sa rozumejú aj rozhodcovské rozsudky. Exekučný poriadok ustanovuje v § 44 ods. 2 procesnú lehotu 15 dní na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v prípade, že exekučný súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Ústavný

súd vo viacerých rozhodnutiach vyslovil názor, že táto lehota neplatí v prípade negatívneho rozhodnutia exekučného súdu o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a že uvedené platilo aj pred 01. 06. 2010 [(do účinnosti zákona č. 144/2010 Z. z., ktorým sa menil Exekučný poriadok) napr. II. ÚS 245/2013-17, II. ÚS 112/2013-17].

Na základe vyššie uvedeného má súd za to, že exekučný súd pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vymoženie pohľadávky oprávneného (žalobcu) konal v posudzovanej veci priebežne bez zbytočných prietahov a k nesprávnemu úradnému postupu vo forme zbytočných prietahov nedošlo, čím nie je splnený základný predpoklad pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Keďže súd nemal za preukázaný základ nároku, nebolo potrebné sa zvlášť zaoberať žalobcom predloženým znaleckým posudkom, ktorý mal preukazovať výšku škody a ktorého vecná stránka bola podrobená oprávnenej kritike Krajského súdu v Prešove (napr. 21 Co/258/2014), s ktorou sa procesný súd stotožňuje a na ňu v podrobnostiach odkazuje.

Pokiaľ ide o žiadosť žalobcu o prerušenie konania podanú elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu a bez jej doplnenia v písomnej forme, o tejto súd nerozhodoval poukazujúc na nasledujúcu argumentáciu NS SR vo veci sp. zn. 1 Nc/33/2012 - „Z tejto úpravy a z úpravy v § 42 ods. 1 O.s.p. vychodí, že zákonodarca pri podaniach urobených elektronickými prostriedkami so zreteľom na stanovené podmienky a to, či sú alebo nie sú podpísané zaručeným elektronickým podpisom, resp. či obsahujú alebo neobsahujú spisovú značku súdneho konania, postupuje (u každej z úprav) len dvomi spôsobmi (podaniu podpísanému zaručeným elektronickým podpisom alebo doplnenému písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní, prizná procesné účinky, podaniu nepodpísanému zaručeným elektronickým podpisom alebo nedoplnenému písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní, neprizná procesné účinky - neprihliada sa naň; podanie obsahujúce spisovú značku súdneho konania si súd ponechá, podanie neobsahujúce spisovú značku súdneho konania súd vráti).

Podľa doteraz urobeného výkladu teda aj na takéto podania - iné návrhy účastníka je treba uplatňovať režim výslovne uvedený len vo vzťahu k podaniu urobenému elektronickými prostriedkami bez podpísania zaručeným elektronickým podpisom obsahujúcemu návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Treba zároveň dodať, že v teórii sa možno stretnúť aj s odlišným názorom a to, že na podania neobsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami bez podpísania zaručeným elektronickým podpisom, sa nevzťahuje potreba doplnenia písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; t.j. že takéto podania s iným návrhom „majú svoje procesné dôsledky a súd ich v ďalšom konaní bude brať do úvahy“ (porovnaj Jaroslav Kraj čo a kolektív Občiansky súdny poriadok, I. diel, Komentár, Bratislava 2010, str. 199). Názor, že takéto podania by nebolo treba vôbec doplniť a mali by napriek tomu procesné účinky a súd by sa s nimi musel vecne vysporiadať, t.j. o nich rozhodnúť (opierajúci sa zrejme aj o obsah dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z.z., ktorá ich doplnenie nespomína), však zjavne odporuje -nerešpektuje či prehliada § 42 ods. 3 prvú vetu O.s.p., podľa ktorej medzi všeobecné obsahové náležitosti každého podania patrí podpis. Podpisom sa rozumie vlastnoručný podpis účastníka, prípadne podpis jeho zástupcu; podpisom pisateľ potvrdzuje, že sa s obsahom podania stotožňuje (že podanie je prejavom jeho vôle). Od 1. mája 2002, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 215/2002 Z.z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov, treba v občianskom súdnom konaní za rovnocenný ekvivalent tomuto podpisu považovať podpísanie sa zaručeným elektronickým podpisom na podaniach urobených elektronickými prostriedkami (porovnaj čl. III a čl. VIII tohto zákona). Zmyslom a poslaním takéhoto podpísania je zaručenie autenticity podania (t.j. že podanie je od osoby, ktorá je na ňom označená ako podávateľ) stanovenou identifikáciou takéhoto podávateľa.

So zreteľom na podaný systematický a ideologický výklad a použitie argumentu a maiori ad minus (keď netreba vyzývať podávateľa emailového podania obsahujúceho návrh vo veci samej na doplnenie pre chýbajúci podpis, netreba vyzývať ani podávateľa emailového podania obsahujúceho iný návrh, ktorý nie je návrhom vo veci samej) podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky niet žiadneho dostatočne racionálneho dôvodu, ktorý by opodstatňoval celkom iné riešenie - postup (pri aplikácii § 43 O.s.p. dokonca pomerne zdĺhavý) pri inom a to zásadne menej dôležitom (berúc do úvahy hľadiská významu a dôsledkov návrhu vo veci samej) procesnom úkone (návrhu) uskutočnenom emailom. V danom prípade sa preto na predmetné emailové podanie v zmysle cit. ustanovenia § 42 ods. 1 štvrtej vety O.s.p.

neprihliada, t. j. nie je ani dôvod podľa § 43 ods. 1 O.s.p. odstraňovať uznesením s výzvou neúplnosť tohto podania (spočívajúcu v chýbajúcom podpise)."

Výrok o trovách konania odôvodni ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca.

Poukázal na to, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnom súdnom rozhodnutí. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z.z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z., pretože svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Súd len s poukazom na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol znalecké dokazovanie. Súd tak znemožnil žalobcovi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. Na zamietnutie znaleckého dokazovania nemal súd žiadne udržateľné dôvody. Je zrejme, že znalecké dokazovanie je namieste nariadiť tam, kde je výšku škody nutné určiť s použitím odborných znalostí, ktoré právna veda neposkytuje. Žalobca pred súdom uviedol, že zadal vypracovanie znaleckého posudku, a teda predložil znaleckému ústavu dôkazy o ekonomickej podstate veci. Keďže výsledok znaleckého dokazovania mal tvoriť jeden zo základov pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej, súd založil svoje rozhodnutie na nedostatočne zistenom skutkovom stave. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu, aj keď nie je možné súhlasiť so všetkými právnymi závermi uvedenými súdom prvého stupňa v odôvodnení jeho rozhodnutia, čo však nič nemení na vecnej správnosti takéhoto rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Z obsahu spisu je zrejme, že náhrada škody žalobcu bola uplatnená titulom nesprávneho úradného postupu v spise vedenom na Okresnom súde v Humennom pod sp. zn. 21Er 116/2011. Dňa 21.2.2011 bola doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Dňa 7.3.2011 bol vyzývaný oprávnený na podanie potrebných informácií. Dňa 24.3.2011 bola doručená odpoveď oprávneného. Dňa 11.7.2011 bolo doručované uznesenie o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia. Dňa 13.9.2011 bolo uznesením zastavené exekučné konanie.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok

ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 86 písm. a/ a d/ Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu Vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 119 písm. b/ Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie, alebo exekučného titulu so zákonom do 15 dní od doručenia žiadosti, písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma.

Podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúcie aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila.

Podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských súdov a rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

V predmetnej veci je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa sa predovšetkým správne vypořiadal s námietkou premlčania vznesenou žalovaným v tomto konaní. Z obsahu spisu je zrejmé, že žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nárokov uplatňovaných v tomto konaní bola podaná u žalovaného 23.04.2012 a v závislosti od toho by nároky, ktoré eventuálne vznikli žalobcovi v lehote 3 rokov pred touto žiadosťou o predbežné prerokovanie, mohli byť premlčané, to znamená, že by malo ísť o nároky vzniknuté pred 23.04.2009. Súd prvého stupňa v tomto smere správne zistil na základe obsahu spisov, že v predmetných veciach boli žiadosti o udelenie poverenia doručené až po dni 23.04.2009, preto je námietka premlčania neaktuálna.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe priet'ahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane priet'ahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase,

keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúvaných exekučných konaniach uvedených v žalobách a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v žiadnej z predmetných vecí nedošlo k sťažnostiam na prietahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prietahy v konaní konštatoval.

Je pravdou, že ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanovuje lehotu 15 dní na písomné poverenie exekútora na vykonanie exekúcie, s výnimkou exekučného titulu podľa § 41 ods. 2 písm. c/ d/ Exekučného poriadku.

Ustálená súdna prax však umožňuje a usmerňuje súdy aj v smere materiálneho preskúmania okolností, či neexistuje rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu, pričom ak takýto rozpor súd zistí, je oprávnený uznesením zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom na takéto zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia nie je v exekučnom poriadku stanovená žiadna lehota.

Materiálny prieskum súladnosti exekučného titulu (i návrhu a žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) so zákonom je potrebné vykladať aj v kontexte zákona č. 244/2002 Z.z., ktorý v zmysle § 45 ods. 1, 2 citovaného zákona, umožňuje zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa § 45 ods. 1 písm. b/ alebo c/, teda ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ (rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania alebo rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní) alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Dôležitou okolnosťou je to, že exekučný súd je oprávnený na zastavenie výkonu rozhodcovského rozsudku alebo exekučného konania aj bez návrhu v prípade zistenia nedostatkov podľa § 45 ods. 1 písm. b/, c/ Zákona o rozhodcovskom konaní.

V tejto súvislosti je zároveň potrebné konštatovať, že vo všetkých preskúvaných veciach súd prvého stupňa zastavil exekučné konanie z dôvodov uvedených v § 45 ods. 1, 2 Zákona o rozhodcovskom konaní a v tomto kontexte po vykonaní tohto materiálneho prieskumu súladnosti exekučného titulu so zákonom, rozhodol o zastavení exekučného konania a nebol teda viazaný lehotou 15 dní, ktorá platí pre prípad, ak by došlo k povereniu exekútora na vykonanie exekúcie.

Správne konštatuje súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia, že pri potrebe materiálneho prieskumu súladnosti exekučného titulu so zákonom je 15 -dňová lehota na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie veľmi problematickým činiteľom a práve preto zákon (pri predpokladanom zistení rozporu exekučného titulu so zákonom) nestanovuje žiadnu lehotu na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo na zastavenie exekučného konania, tak ako sa to stalo v predmetných preskúvaných veciach, čo je ďalší dôvod na konštatovanie, že k prietahom v predmetnej veci nedošlo.

Taktiež je potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení jeho rozhodnutia, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody a v tejto súvislosti sú jeho námietky uvedené v odvolaní, týkajúce sa možného zabezpečenia znaleckého posudku právne irelevantné, pokiaľ takýto dôkaz nepredložil v konaní.

Taktiež je potrebné súhlasiť s tým, že žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožiteľnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Taktiež je správny názor súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetných exekučných veciach (ktorý v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať ani za prieťahy v konaní) a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Preto je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne a ako také ho odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zaviazal žalobcu zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Uznesenie bolo vydané vyšším súdnym úradníkom.

Proti uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd toto rozhodnutie zrušil. Poukázal na to, že napadnuté uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť uznesenia, ktorým je odôvodnenie. Súd vyrubil poplatok v zmysle položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov. Podľa tejto položky sa poplatok vyrubuje za žalobu, teda spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod.. Navyše podľa § 18ca ZoSP z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012. V danom prípade bola žaloba podaná pred 01.10.2012. Do 30.09.2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd po predložení veci preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a prejednal vec bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 212 a § 214 ods. 2 O.s.p a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu proti uzneseniu, ktorým mu súd uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd poukazuje na to, že súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo ex lege podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „ZoSP“) oslobodené od poplatku od 01.07.2007, ktoré bolo zavedené s odkazom na zákon č. 273/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákonom č. 286/2012 Z.z. z 11.09.2012, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k novele ZoSP, pričom bolo vypustené s účinnosťou od 01.10.2012 ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/ ZoSP (týkajúce sa vecného oslobodenia vzťahujúceho sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom).

Z ustanovenia § 18ca ZoSP v súvislosti s účinnosťou novely ZoSP č. 286/2012 Z.z. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012.

Pri výklade predmetného zákonného ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu ZoSP s poukazom na znenie § 1 a § 5 citovaného právneho predpisu.

Ak bol poplatkový úkon navrhnutý alebo ak je v Sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie, a toto bolo začaté do 30.09.2012, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30.09.2012, keďže pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte počas účinnosti právneho stavu pred novelou vykonanou zákonom č. 286/2012 Z.z..

V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 ZoSP až podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo odvolanie podané po 30.09.2012, aj keď samotné súdne konanie na súde prvého stupňa začalo do 30.09.2012, použije sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom konaní právny stav účinný po 30.09.2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 01.10.2012, zo žaloby o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20 Eur.

Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni (§ 6 ods. 2 veta prvá Zákona o súdnych poplatkoch). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Z uvedeného vyplýva, že i sám zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím, preto poplatková povinnosť za odvolanie sa posudzuje podľa právneho stavu platného a účinného v čase začatia odvolacieho konania.

Keďže poplatková povinnosť žalobcu v odvolacom konaní vznikla podaním odvolania a od 01.10.2012 na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa nevzťahuje vecné oslobodenie, vznikla žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podľa § 6 ods. 2 druhá veta ZoSP, položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov.

S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. uznesenie ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto táto náhrada nebola priznaná žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.